

CALAMITEITEN VERWELKOMING INLEIDING

De jaarlijkse contactdagen tussen Icomos Vlaanderen-Brussel en Icomos Nederland zijn stilaan traditie. Zij worden beurtelings door één van beide comités georganiseerd. Dit jaar was het de beurt aan Vlaanderen.

De idee voor het thema van de dag, nl "calamiteiten" werd ons - eerlijk gezegd - gesuggereerd vanuit Nederland, en wij zijn er op voortgegaan. Vermits we ook reeds dachten aan de organisatie van een bezoek aan de interieur-restauratiewerken in Alden Biesen, was de locatie vlug bepaald... Alden Biesen is immers een locatie met een verhaal verbonden aan het onderwerp.

Icomos Vlaanderen-Brussel opteerde voor de organisatie van een studiedag rond "Calamiteiten" in de brede zin van het woord. Bijzonder aan dit opzet is dat niet enkel gefocust wordt op de verscheidenheid aan bedreigingen die op het erfgoed rusten en op de casuele remediëring achteraf, maar dat gepeild wordt naar de mogelijkheden van een systeemontwikkeling in functie van preventie en risicoberekening.

Aangezien Icomos een integrale erfgoedbenadering vooropstelt gaat de aandacht evenzeer naar het roerend als naar het onroerend erfgoed. Dit blijkt uit de keuze van de sprekers die uit beide erfgoedsectoren afkomstig zijn en uit de keuze van de onderwerpen die vandaag zullen worden toegelicht. Ons doelpubliek besloeg vertegenwoordigers uit beide beleidsdomeinen, en naar de opkomst te oordelen zijn we in dit opzet geslaagd.

De sprekers zullen de problematiek belichten zowel vanuit de Nederlandse, Brusselse als Vlaamse invalshoek; er zal gewerkt worden aan de hand van concrete cases en van meer veralgemenende benaderingen; belangrijk is ook de internationale inbreng door een vertegenwoordiger van ICCROM .

De plaats waar deze studiedag doorgaat illustreert al geen ander het onderwerp : kasteel Alden Biesen, in 1971 afgebrand en sindsdien systematisch heropgebouwd. Wij zullen het resultaat van deze campagnes deze namiddag bekijken. Ondertussen wens ik jullie alvast te danken voor deze talrijke opkomst en jullie verder een leerrijke maar ook aangename dag toe te wensen.

Vooraleer over te gaan tot de eerste lezing, een aantal praktische mededelingen: Spreker Gijbrecht van Hoogevest laat zich verontschuldigen. Deze dag zal door zijn afwezigheid echter niet aan inhoud inboeten want in de lezing van Koen Ottenheim zit het onderwerp, nl. praktische problemen bij heropbouw en consolidatie na calamiteiten, vervat. Dit laat meteen de sprekers iets meer tijd toe voor hun bijdragen in dit toch nog steeds goed gevulde programma. Maar ik zie mij wel verplicht om streng de hand te houden aan het vooropgestelde tijdschema.

Als eerste spreker wens ik Koen Ottenheim te verwelkomen;

INTRODUCTIE SPREKERS

Koen Ottenheim is voorzitter van Icomos Nederland en is als kunsthistoricus verbonden aan de Universiteit van Utrecht waar hij architectuurgeschiedenis doceert. Hij licht het onderwerp van de dag toe aan de hand van een case : kasteel Heemstede bij Houten

Rob Apell is coördinerend Adviseur Monumentenbeleid bij het atelier van de Rijksbouwmeester in Den Haag en zal het hebben over *Technische en Procedurele aspecten bij calamiteiten, geïllustreerd aan de hand van Kasteel Heemstede*

Charlotte Nys is architecte en vennoot van het architectenbureau Origin te Brussel en lid van de KCML Brussel. Zij zal het hebben over de brand in de Begijnhofkerk te Brussel en over de werken die naar ik meen te weten, thans in uitvoering zijn

Leon Smets is consulent behoud en beheer bij de instelling Culturele Biografie Vlaanderen, een steunpunt voor archiefinstellingen, bewaarbibliotheken, documentatiecentra, erfgoedcellen en musea in Vlaanderen.

Hij zal beginnen met de huidige situatie en acties te schetsen voor wat betreft de calamiteitenplannen voor erfgoedbeherende instellingen in Vlaanderen; hij zal ook het begrip "calamiteit" uitgebreid illustreren en zal tot slot uitleggen waarin een calamiteitenplan bestaat en het belang van netwerking en relatie met de hulpdiensten toelichten.

Veerle Meul werkt als inspecteur bij de Erfgoedinspectie Nederland, sector Collecties. en is thans projectmatig verbonden als consultant bij ICCROM in Rome = international center for the study of the Preservation and Restoration of Cultural property.

Zij brengt verslag uit van haar onderzoek naar een risicobeheer-methode voor erfgoed en de toepasbaarheid ervan op onroerend erfgoed

Guido Dedijn, mijn voorganger en thans erevoorzitter van Icomos Vlaanderen-Brussel, is ere- adviseur cultureel erfgoed van de Provincie Limburg. Hij is docent aan de afdeling M&L van de Hogeschool Antwerpen, lid van de KCML Vlaanderen en lid van twee Internationale Wetenschappelijke comités Van Icomos, nl Cultuurtoerisme en Interpretation and Presentation of Heritage. Als lid van het Dagelijks Bestuur van de Internationale Commissie voor de studie van de geschiedenis van de Duitse Orde is hij als geen ander geplaatst om ons een algemene rondleiding te geven op het domein Alden Biesen

De heraanleg van de historische tuinen zal in situ toegelicht worden door landschapsarchitect Paul Deroose / Ronny Rullens van architectenburo A20 en van erfgoedconsultant Herman Vanden Bossche

Guido Jan Bral, kunsthistoricus en restaurateur, tenslotte zal ons de interieurrestauratie toelichten

Miek Goossens
Voorzitter